

สถานภาพ: วิชาบังคับพื้นฐาน สำหรับนิสิตคณะอักษรศาสตร์

กำหนดการเปิดสอน: ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา ๒๕๖๔ วันอังคาร เวลา ๙.๓๐ - ๑๒.๓๐ น.
การเรียนการสอนใช้ระบบออนไลน์ ร้อยละ ๑๐๐ ผ่านระบบ CU Blackboard

สังเขปเนื้อหา: วิวัฒนาการของสังคมไทยในด้านชีวิตความเป็นอยู่ ความคิด ความเชื่อ และการแสดงออกด้านวัฒนธรรมและด้านศิลปกรรมซึ่งก่อให้เกิดบูรณาการของอารยธรรมไทยของอารยธรรมไทยในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนในด้านลักษณะความคิด ความเชื่อ ภูมิปัญญา และงานสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์ของการสอน นิสิตสามารถ:

๑. อธิบายวิวัฒนาการของสังคมไทยในด้านชีวิตความเป็นอยู่ ความคิด ความเชื่อ และการแสดงออกทางศิลปะกรรม
๒. อธิบายบูรณาการของอารยธรรมไทยในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและศิลปวัฒนธรรม
๓. ประเมินคุณค่าและแสดงความชื่นชมต่อศิลปะและวัฒนธรรมไทย

หัวข้อเนื้อหา

๑. **ความหมายของอารยธรรมไทย.**

๒. **อารยธรรมไทยสมัยจารีต**

๒.๑ การเกิดชุมชนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

๒.๒ อารยธรรมสมัยสุโขทัย

- ระบบการเมือง เศรษฐกิจ สังคม
- คติความเชื่อ
- ศิลปะ

๒.๓ ระบบความเชื่อและศาสนากับอารยธรรมไทย

- ความเชื่อดั้งเดิม
- พระพุทธศาสนา (มหายาน เถรวาท ลังกาวงศ์)
- ศาสนาพราหมณ์

๒.๔ อารยธรรมสมัยอยุธยา: อู่อารยธรรมไทย

- สถาบันพระมหากษัตริย์
- ระบบศักดินาและการปกครอง
- การจัดระเบียบสังคม
- การเติบโตทางเศรษฐกิจ
- การติดต่อกับต่างประเทศ

๒.๕ อารยธรรมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น: การสืบเนื่องและการเปลี่ยนแปลง

๒.๖ วิถีชีวิต

- สถาบันครอบครัว: ระบบครอบครัว เครือญาติและอาวุโส
- การทำมาหากิน
- ประเพณีและพิธีกรรม: สาธิตความหมาย

๒.๗ ภาษาและวรรณกรรมกับสังคมไทย

- ภาษาและวรรณกรรมในบริบททางสังคม

๒.๘ การสร้างสรรค์ทางศิลปะ

- สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรมและหัตถกรรม
- ดนตรีและการร้องรำ

๓. อารยธรรมสมัยใหม่

- ๓.๑ ปัจจัยที่ผลักดันให้เกิดการปรับตัวเข้าสู่ยุคการปฏิรูป
- ๓.๒ การปรับเปลี่ยนสังคมไทยในด้านต่างๆ
- ด้านการเมืองการปกครอง
 - ด้านกฎหมายและการศาล
 - ด้านเศรษฐกิจและการวางแผน
 - ด้านสาธารณสุขและการกายภาพ
 - ด้านสังคม ศิลปะ และวัฒนธรรม
- ๓.๓ การเข้าสู่ยุคประชาธิปไตยจนถึงปัจจุบัน
- สถาบันพระมหากษัตริย์
 - โลภทัศน์ของผู้ปกครองและการเมืองการปกครองแต่ละช่วง
 - แนวคิดในการพัฒนาประเทศ
 - การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม
- ๓.๔ ความเปลี่ยนแปลงทางศิลปะในสังคมสมัยใหม่
- ทศศิลป์
 - วรรณกรรม
 - ดนตรีและการร้องรำ
- ๓.๕ วิถีชีวิตไทยในสังคมไทยสมัยใหม่
- ระบบครอบครัวและสังคมไทย
 - ประเพณีและพิธีกรรม
 - วัฒนธรรม: วิถีชีวิตและการทำมาหากิน

วิธีการเรียนการสอน

๑. การบรรยาย ใช้ระบบออนไลน์ ร้อยละ ๑๐๐ ผ่านระบบ CU Blackboard
๒. กิจกรรมทัศนศิลป์ศึกษา (กำหนดให้นิสิตศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง) ณ แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ใกล้เคหะสถานของนิสิต เช่น วัด ศาสนสถาน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น หอศิลป์ อุทยานประวัติศาสตร์ ศูนย์เรียนรู้ทางศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น และศึกษาวิถีทัศน์ที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด
๓. จัดทำรายงานส่วนบุคคล (term paper) ในหัวข้อทัศนศิลป์ศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอารยธรรมไทยที่นิสิตสนใจและผ่านความเห็นชอบผ่านอาจารย์ผู้สอน โดยเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง

อาจารย์ผู้สอน

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดินาร์ บุญธรรม
- รองศาสตราจารย์ ดร. ธานีรัตน์ จัตุหะศรี
- อาจารย์สถาพร อรุณวิลาส
- วิทยากรภายนอก

เกณฑ์การวัดผล

(วิธีการวัดผลใช้ระบบอิงเกณฑ์และอิงกลุ่มผสมผสานกัน)

๑. การสอบกลางภาค	๔๕%	(ใช้ระบบออนไลน์ ผ่านระบบ CU Blackboard)
๒. การสอบปลายภาค	๔๕%	(ใช้ระบบออนไลน์ ผ่านระบบ CU Blackboard)
๓. การทำรายงานประจำภาค	๑๐%	
- (กำหนดส่งรายงานวันอังคารที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ผ่านระบบ CU Blackboard)

กำหนดสอบ

กำหนดตามประกาศตารางสอบของมหาวิทยาลัย (จท. ๙๒) **(ใช้ระบบออนไลน์ ผ่านระบบ CU Blackboard)**

๑. สอบเก็บคะแนน ครั้งที่ ๑ (๑๕%) วันเสาร์ที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๔ เวลา ๙.๓๐ - ๑๒.๓๐ น.

หัวข้อ: การแสดงออกทางทัศนศิลป์

๒. สอบเก็บคะแนน ครั้งที่ ๒ (๑๕%) วันเสาร์ที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๔ เวลา ๙.๓๐ - ๑๒.๓๐ น.

หัวข้อ: ชุมชนก่อนประวัติศาสตร์ แคว้นและรัฐในดินแดนประเทศไทย

อารยธรรมสุโขทัย

๓. การสอบกลางภาค (๑๕%) วันอังคารที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๔ เวลา ๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.

หัวข้อ: อารยธรรมอยุธยา

๔. สอบเก็บคะแนน ครั้งที่ ๓ (๒๕%) วันเสาร์ที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๔ เวลา ๙.๓๐ - ๑๒.๓๐ น.

หัวข้อ: การสืบเนื่องและการเปลี่ยนแปลง (สมัยธนบุรี-รัตนโกสินทร์ตอนต้น)

อิทธิพลตะวันตกและการปรับเปลี่ยนสังคม - เศรษฐกิจ - การเมือง

การพัฒนาประเทศไทยสู่โลกปัจจุบัน

การปรับเปลี่ยนโลกทัศน์ในสังคมไทย

๕. การสอบปลายภาค (๒๐%) วันพุธที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ เวลา ๘.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.

หัวข้อ: ประเพณีและพิธีกรรมในสังคม

วิถีชีวิตและสถาบันครอบครัว

ภาษาและวรรณกรรมในสังคมไทย

การร้องรำในสังคมไทย

สถานที่ติดต่อ

๑. ซักถามข้อสงสัยเบื้องต้น ต้องการเอกสารประกอบการบรรยายผ่าน คุณภัทรีญา จีรวงศ์นันท์ ทาง e-mail:

Passareeya.J@chula.ac.th

๒. มีปัญหาทางวิชาการ เช่น ปรีक्षाเรื่องรายงาน ซักถามข้อสงสัย ขอดอนรายวิชา ติดต่อ อาจารย์สถาพร อรุณวิลาศ ทาง

e-mail: Sthapom.A@chula.ac.th และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิณาร์ บุญธรรม ทาง e-mail: Dinar.B@chula.ac.th

๓. สถานที่ติดต่อเฉพาะสถานการณ์ปกติ (มหาวิทยาลัยเปิดทำการ) หน่วยบริหารวิชาอารยธรรมไทย อาคารบรมราชกุมารี

ชั้น ๑๓ ห้อง ๑๓๐๗ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒-๒๑๘-๑๘๗๗ โทรสาร ๐๒-๒๑๘-๔๖๔๓

ป้ายประกาศรายวิชาอารยธรรมไทย แจ้งข้อมูลและข่าวต่าง ๆ ดังนี้ (เฉพาะสถานการณ์ปกติ)

ประกาศและแจ้งข้อมูลตารางสอน รายละเอียดทัศนศึกษา กำหนดห้องสอบกลางภาคและคะแนนสอบกลางภาค ฯลฯ ที่หน้าห้อง ๕๐๓ อาคารบรมราชกุมารี ที่ป้ายประกาศรายวิชาอารยธรรมไทยซึ่งอยู่ที่ชั้นลอย อาคารบรมราชกุมารี หน้าประตูทางเข้าโถงบันไดด้านทิศตะวันตก, เว็บไซต์ www.arts.chula.ac.th/MISC/

การทำรายงานประจำภาค**วัตถุประสงค์: ฝึกให้นิสิต**

๑. สามารถค้นคว้าหาข้อมูลที่ต้องการตามหัวข้อที่ตนเองกำหนด
๒. สามารถนำข้อมูลและความคิดมาจัดหมวดหมู่ ตั้งประเด็นความคิดแล้วนำมาเรียบเรียงเป็นถ้อยคำเพื่อการสื่อสาร
๓. สามารถฝึกแก้ปัญหาอุปสรรคให้ลุล่วง
๔. มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ตลอดจนมีความตรงต่อเวลา

ลักษณะกิจกรรม

๑. นิสิตรายวิชาอารยธรรมไทยจะต้องทำรายงานประจำภาคส่วนบุคคล
๒. อาจารย์จะกำหนดแนวหัวข้อให้ หรือนิสิตสามารถเสนอหัวข้อที่นิสิตสนใจโดยผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ผู้สอน
๓. นิสิตแต่ละคนกำหนดหัวข้อรายงานให้ชัดเจนแล้วนำไปเสนอขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาการทำรายงาน โดยใช้แนวทางที่อาจารย์เสนอแนะ
๔. นิสิตอาจค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อทำรายงานจากแหล่งต่าง ๆ
 - หนังสือและเอกสารประกอบรายวิชาอารยธรรมไทย ซึ่งได้จัดเตรียมไว้ให้โดยเฉพาะที่ศูนย์สารนิเทศมนุษยศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์
 - หนังสือหรือเอกสารจากห้องสมุดอื่น ๆ
 - หนังสือหรือเอกสารตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำเพิ่มเติม
 - เทปบันทึกภาพที่จัดฉายเสริมการเรียนการสอนตามกำหนดที่จะประกาศให้ทราบ
 - ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และเว็บไซต์ที่นักศึกษาสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์
 - ๑) ฐานข้อมูลห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร
 - การสืบค้นแบบ one search: <http://www.thapra.lib.su.ac.th/thapra/#tabs-๔>
 - คลังปัญญา มหาวิทยาลัยศิลปากร: <http://www.sure.su.ac.th/xmlui/>
 - ฐานข้อมูลสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (สืบค้นในสาขาวิชาประวัติศาสตร์)
 - ๒) สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ศิลปะ และโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์ เป็นต้น
 - ก่อน พ.ศ. ๒๕๕๘: <http://www.thapra.lib.su.ac.th/thesis/>
 - หลัง พ.ศ. ๒๕๕๘: <http://www.graduate.su.ac.th/dspace/index.php>
 - ๓) ฐานข้อมูลห้องสมุดศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) สามารถเลือกหนังสือและใช้บริการได้ที่ห้องสมุดจริง และฐานข้อมูลประเภทต่าง ๆ
 - <https://www.sac.or.th/library/>
 - <https://sac.or.th/main/th/database/index>
 - ๔). คลังข้อมูลดิจิทัล กรมศิลปากร
 - <http://www.digitalcenter.finearts.go.th/>
๕. ความยาวของรายงานไม่เกิน ๒๐ หน้ากระดาษ ขนาด A๔ (รวมค่านำ สารบัญ เนื้อหา และอ้างอิง)
๖. กำหนดส่งรายงานภายใน **วันอังคารที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๔**

วิธีการส่งรายงาน : ส่งผ่านระบบ CU Blackboard **บันทึกรายงานในรูปแบบ PDF (.pdf file) เท่านั้น โดยระบุชื่อไฟล์ด้วยรหัสประจำตัวนิสิต “ThaiCivReport_รหัสประจำตัวนิสิต_Advisor”**

ตัวอย่าง ThaiCivReport_624XXXXX22_Sthaporn หรือ ThaiCivReport_624XXXXX22_Dinar

รายชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการทำรายงานและแนวหัวข้อรายงาน

๑. อาจารย์สถาพร อรุณวิลาศ (ห้อง ๑๓๐๔) , E mail : sthaporn.a@chula.ac.th
 หน่วยบริหารวิชาอารยธรรมไทย ชั้น ๑๓ อาคารบรมราชกุมารี
 แนวหัวข้อ: ศิลปะทวารวดี ศรีวิชัย ลพบุรีหรือเขมรในประเทศไทย หรือญูไชย เชียงแสน ล้านนา สุโขทัย อุทอง ออยุธยา
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดินาร์ บุญธรรม (ห้อง ๑๓๐๔) , E mail : dinarboontharm@yahoo.com
 หน่วยบริหารวิชาอารยธรรมไทย ชั้น ๑๓ อาคารบรมราชกุมารี
 แนวหัวข้อ: ธนบุรี รัตนโกสินทร์ และศิลปะร่วมสมัย

หนังสือประกอบการค้นคว้า

- กรมศิลปากร. หนังสือชุดศิลปวัฒนธรรมไทยยุครัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิฆเนศ. (พิมพ์เนื่องในโอกาสงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี), ๒๕๒๕.
- ขจร สุขพานิช. ฐานันดรไพร่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๒๕.
- ควอริช เวลส์. การปกครองและการบริหารของไทยสมัยโบราณแปลโดย กาญจน์ สมเกียรติกุลและยุพา ชุมจันทร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๙.
- ศีกฤทธิ ปราโมช, ม.ร.ว. นาฏศิลป์และดนตรีไทยในชีวิตไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๒.
- จิตร ภูมิศักดิ์. ความเป็นมาของคำสยาม ไทย ลาว และขอม และลักษณะทางสังคมของชื่อชนชาติ. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร, ๒๕๑๙.
- การพิมพ์, (มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย), ๒๕๑๙.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. เศรษฐกิจศาสตร์กับประวัติศาสตร์ไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สร้างสรรค์, ๒๕๒๔.
- โชติ กัลยาณมิตร. พจนานุกรมสถาปัตยกรรมและศิลปะเกี่ยวเนื่อง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, ๒๕๔๘.
- ณรงค์ พ่วงพิศ. พื้นฐานอารยธรรม: อารยธรรมไทยและอารยธรรมตะวันตกยุคใหม่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แสงรุ่งการพิมพ์, ๒๕๒๓.
- ธิดา สาระยา. รัฐโบราณในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้: กำเนิดและพัฒนาการ. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๓๗.
- _____. อารยธรรมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, ๒๕๓๙.
- น. ณ ปากน้ำ (นามแฝง). ความเป็นมาของสถาปัตยกรรมในสยามประเทศ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, ๒๕๒๙.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. ประวัติศาสตร์รัตนโกสินทร์ในพระราชพงศาวดารอยุธยา. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ, ๒๕๒๓.
- ประเสริฐ ณ นคร. งานจารึกและประวัติศาสตร์ของประเสริฐ ณ นคร. นครปฐม: โรงพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, (พิมพ์เนื่องในโอกาสฉลองอายุ ๖ รอบ ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ณ นคร), ๒๕๓๔.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมจริราช. เอกสารการสอนชุดวิชาไทยศึกษา. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์, ๒๕๓๘.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. สยามประเทศ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิฆเนศ, ๒๕๓๕.
- สุภาพรรณ ณ บางช้าง. ขนบธรรมเนียมประเพณี: ความเชื่อและแนวการปฏิบัติในสมัยสุโขทัยถึงสมัยอยุธยาตอนกลาง. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.
- สุภัทรดิศ ดิศกุล, มจ. ศิลปะในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๘.
- อดิน รพีพัฒน์, ม.ร.ว. สังคมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ. ๒๓๒๕ - ๒๔๑๖. กรุงเทพฯ: พิฆเนศ, ๒๕๑๘.

กำหนดการสอนรายวิชา ๒๒๐๐๒๒๐ อารยธรรมไทย
ภาคการศึกษาด้าน ปีการศึกษา ๒๕๖๔

วันอังคาร ๙.๓๐ น. - ๑๒.๓๐ น. การเรียนการสอนใช้ระบบออนไลน์ ร้อยละ ๑๐๐

สัปดาห์ ที่	วันอังคารที่/พ.ศ. 2564	หัวข้อการบรรยาย / กิจกรรม	ผู้สอน	ห้องเรียน
1	10 ส.ค.	* การแสดงออกทางทัศนศิลป์: สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม	อ.สถาพร	ONLINE
2	17 ส.ค.	* การแสดงออกทางทัศนศิลป์: สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม		
3	24 ส.ค.	* ชุมชนก่อนประวัติศาสตร์ แคว้นและรัฐในดินแดนประเทศไทย		
	เสาร์ที่ 28 ส.ค.	สอบเก็บคะแนนครั้งที่ ๑ เวลา ๙.๓๐ - ๑๒.๓๐ น.		
4	31 ส.ค.	* อารยธรรมสุโขทัย: การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม		
5	7 ก.ย.	* อารยธรรมอยุธยา: สถาบันพระมหากษัตริย์ ระบบการปกครอง การจัดระเบียบสังคม		
	เสาร์ที่ 11 ก.ย.	สอบเก็บคะแนนครั้งที่ ๒ เวลา ๙.๓๐ - ๑๒.๓๐ น.		
6	14 ก.ย.	* อารยธรรมอยุธยา: ระบบเศรษฐกิจ		
7	21 ก.ย.	* อารยธรรมอยุธยา: การติดต่อกับต่างประเทศ * สรุปทบทวน		
8	28 ก.ย.	สอบกลางภาค 9.30 - 12.00 น.		
9	5 ต.ค.	* การสืบเนื่องและการเปลี่ยนแปลง (สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น)	อ.สถาพร	
10	12 ต.ค.	* อิทธิพลตะวันตกและการปรับเปลี่ยนสังคม - เศรษฐกิจ - การเมือง		
11	19 ต.ค.	* การพัฒนาประเทศสู่โลกปัจจุบัน		
12	26 ต.ค.	* การปรับเปลี่ยนโลกทัศน์ในสังคมไทย		
	เสาร์ที่ 30 ต.ค.	สอบเก็บคะแนนครั้งที่ ๓ เวลา ๙.๓๐ - ๑๒.๓๐ น.		
13	2 พ.ย.	* ประเพณีและพิธีกรรมในสังคม * ส่งรายงานประจำภาค	วิทยาการ	
14	9 พ.ย.	* วิถีชีวิตและสถาบันครอบครัว	อ.สถาพร	
15	16 พ.ย.	* ภาษาและวรรณกรรมในสังคมไทย	รศ.ดร.ธานีรัตน์	
16	23 พ.ย.	* การรื้อร่ำในสังคมไทย	วิทยาการ	
17	พุธ 1 ธ.ค.	สอบปลายภาค 8.30 - 10.30 น. *		